

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M.A. YOGA
EXAMINATION : MAY– 2022
SEMESTER - I
Sub. : Basics of Ayurveda - I (104)

Date: 23/05/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 Multiple choice questions. (10)

1. ----- is the mulsthan of med dhatu.
a) Vrukka
c) Yakrut
b) Hriday
d) Pleaha
2. ----- is a function of a swed
a) Kaid vidruti
c)a+b
b) Kesh vidruti
d) nons
3. ----- is not a type of kapha dosha.
a) Pachak
c) Avalambak
b) Kaidak
d) Shleshak
4. ----- is having sar property.
a) Vat
c) Kapha
b) Pitta
d) Mutra
5. ----- is a Jalmahabhoot dominant scence organ.
a) Skin
c) Eyes
b) Tongue
d) Ear
6. There are total -----dhatus.
a) 7
c) 6
b) 8
d) 9
7. Hardest dhatus in body is -----.
a) Mansa
c) Meda
b) Rakta
d) Asthi
8. Which of the following is not dosha.
a) Vat
c) Kapha
b) Pitta
d) Purish
9. ----- is the property of kapha.
a) Guru
c) Ushna
b) Laghu
d) Tikshna
10. Skin is the site of -----dosha.
a) Vat
c) Kapha
b) Pitta
d) All

Q. 2 Write Short Notes (Any 4) (20)

1. Site & properties of vat dosha
2. Rakta dhatus
3. Panchamahabhoot siddhant
4. Pachak Pitta
5. Functions of Asthidhatu
6. Tridosha

Q. 3 Write the following (Any2) (30)

1. Describe strotas & explain annavah or pranvah strotas.

- Explain formation, properties, functional & waste product of rasadhatu.
- Explain Types and properties of Kapha dosha.

विषयः- Basics of Ayurveda - I (104)

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१. योग्य पर्याय निवडा (१०)

- मेद धातूचे मूलस्थान----- हे आहे.

अ) वृक्ष	ब) हृदय
क) यकृत	ड) प्लीहा
- हे स्वेदाचे कार्य आहे.

अ) क्लेद-विदृती	ब) केश-विदृती
क) अ + ब	ड) कोणतेही नाही.
- हा कफ दोषाचा प्रकार नाही.

अ) पाचक	ब) क्लेदक
क) अवलंबक	ड) श्लेषक
- याला सर हा गुणधर्म आहे.

अ) वात	ब) पित्त
क) कफ	ड) मूत्र
- यामध्ये जलमहाभूताचे अधिक्य आहे.

अ) त्वचा	ब) जीभ
क) डोळे	ड) कान
- एकूण धातू ----- आहेत.

अ) ७	ब) ८
क) ६	ड) ९
- शरीरातला सर्वात कठीण धातू ----- हा आहे.

अ) मांस	ब) रक्त
क) मेद	ड) अस्थि
- यापैकी कोणता दोष नाही.

अ) वात	ब) पित्त
क) कफ	ड) पुरीष
- हा कफाचा गुणधर्म आहे.

अ) गुरु	ब) लघु
क) उष्ण	ड) तिक्ष्ण
- याचे स्थान त्वचा आहे.

अ) वात	ब) पित्त
क) कफ	ड) सर्व

प्र.२. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (२०)

- वात दोषाचे स्थान व गुणधर्म लिहा.
- रक्त धातू
- पंचमहाभूत सिद्धांत
- पाचक पित्त
- अस्थिधातूचे कार्य
- त्रिदोष

प्र.३. यापैकी कोणतेही दोन लिहा.

(३०)

१. स्नोतस म्हणजे काय ते सविस्तर लिहा. अन्नवह किंवा प्राणवह स्नोतसाचे सविस्तर वर्णन करा.
 २. रस धातूची निर्मिती, कार्ये, स्थान, गुणधर्म व उपधातू लिहा.
 ३. कफदोषाचे प्रकार व कार्ये लिहा.
-